

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetésekké alkuszorint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Hajnalhasadás.

A függetlenségi és 48-as párt elveinek diadala már nem keshelik sokáig. Minden jel arra mutat, hogy az időknek ama boldog teljessége, a mely felé oly vágyóan tekintünk, már nem lehet messze.

Már pirkad a hajnal. A pittymallat első fénysugarai már ott tűnedeznek nemzetünk életének régóta sötét éjszakába borult egein, s mikor a hajnal meghasad: akkor a nappal már feltartóztatlanul eljő és felderül.

Az az első, nagy és fényes diadal, a melyet a szabadelvűség szent csatáiban a mi elveink vívtak ki és nyertek meg, meggyőzte a nemzetet arról, hogy hazánk igazi boldogulását egyedül és kizárólag a függetlenségi és 48-as párt elvei alapján lehetséges és kell keresni, megtalálni és örök életre biztosítani.

Innen van, hogy az eddig kizárólag a mi pártunk által vallott nemzetboldogító elvek közül — a mi nagy örömkörműnk — újra kezdenek a többi pártok elfutalajdonítani egyet, a melynek a szerencsés megvalósítása nemzetünk boldogságának, hazánk függetlenségének egyiből legelső és legszükségesebb és legszilárdabb szegletkövét képezi.

Nem szükséges talán hosszasan kommentálnunk, hogy arra az örvendetes megébredésére célzunk a nemzeti közvéleménynek, a mely az Ausztriával a küszöbön levő új gazdasági kiegyezés tekintetében teljesen a függetlenségi és 48-as párt elveinek a biztos alapjára támaszkodik és kezdi belátni, hogy pártunk a legmagasztosabb honfiai kötelességét teljesítette akkor, mikor ezeket az államfentartó nagy elveket nem engedte elkallódnia, a feledés lomtárába dobni, hanem lelkebe felölve, tisztán és teljes értékükben megőrizte őket.

Mind nagyobb-nagyobb körökre terjed ki az a komoly meggyőződés, — hogy az Ausztriával eddig fennállott gazdasági egyezségünk valóságos öngyilkossági kísérlet volt, u. n. finom öngyilkosság, a mely lassan ugyan, de a legbizonyosabban a halál, az enyészet, a nemzeti elsorvadás és végső elmúlás tragikumára vezetett volna.

Ausztriával való kiegyezésünk hazánk testi életének fenmaradását a legszörnyűbb veszéllyel fenyegette, mert meg, és elvonta tőle a legszükségesebb tápláló erőket és míg ő maga a mi zsurunkon, egyre nőtt és erősödött: ez a mi »tejjel-mézszel folyó Kanaánunk« a végleges elsatnyulás, elbetegedés, a közgazdasági sorvadás halálos betegségének minden tünetével küzd.

Belátja tán már végre valahára ez a mi hiszékeny és sokszorosan félrevezetett, elámitott nemzetünk, hogy szakítania kell eddigi öngyilkos politikájával, s ha élni akar továbbra is a legszánalmasabb tengődés nyomorában sinlődni, meg kell változtatni az eddig követett könynyelmű, sőt büntető élelveit és saját jogos érdekeire és fenmaradására gondolva, meg kell ragadnia az eszközöket, a melyeket, — bár pártunk elveiben mindig kezeügyében voltak — eddig elvakultan megvetett.

Mi legalább erősen hisszük, hogy belátja ezt a magyar nemzet.

Az örvendetes és biztató jelek egyre szaporodnak szemlélődösünknek széles néző téréen.

Nemcsak, hogy maga a függetlenségi és 48-as párt újból és hangsúlyozottan sorolja legközelebb megvalósítandó céljai közé az önálló magyar nemzeti bank és a külön vámterület biztosítását: hanem a mi pártunkon kívül álló s velünk eddigelé ebben a kérdésben is ellentétes nézeteket valló politikai tényezők is kezdenek a mi felfogásunk helyességéről meggyőződni és elveink diadalának kivívására velünk kezdet fogni.

Örömmel láttuk ezt a közeledést, az államférfiúi helyesebb belátást Apponyi Albert gróf legutóbbi beszédén is átcsillani, a ki bár burkoltan és diplomatikus szövegezésben, de már mégis megérthetőleg a külön vámterület és az önálló magyar nemzeti bank hívének vallotta magát.

Nem kisebb jelentőségűnek tartjuk az országos gazdasági egyesületnek állásfoglalását, a mely bizonyos biztosítékok és előnyök megszerzése esetén hajlandó ugyan Ausztriával az egyezséget megkötni, de azt nem tíz évre, hanem csak 1903-ig, a mikorra összes nemzetközi kereskedelmi szerződéseink lejárnak — végeredményében azonban, sőt arra az esetre, ha az általa szükségesnek vélt javításokra nem volna az osztrák törvényhozás rabirható: már most azonnal az önálló vámterület felállításáért tör lándzsát.

Ezek a hajnal hasadásának első ragyogó sugárai nemzetünk egén. Tudjuk ugyan, hogy a kezdetnek is a legkezdetét jelentik ezek s éppen azért nem adjuk át magunkat a rögtöni átalakulás ábrándjának: de azt is tudjuk, hogy az első pittymallatot feltartóztatlanul követi a felviradás.

Óhajtván és vágyva, de egyszersmind küzdve és dolgozva nézünk a szebb viradat elé, s erős hittel, egyesült erővel,

elveink zászlaját magasan lobogtatva hadunk nemzetünknek dúsabb új ezredéve felé.

Grotius.

A képviselőház mai ülése. A harmadik hétre lépett immár az 1896-ik évi költségvetés feletti vita és a szónokok még sem akarnak fogyni, sőt nap-nap után újabb és újabb nevek jelennek meg a jegyzők fekete tábláján. Így a mai ülésen beszélni fognak: Vajay István, Issekutz Győző, esetleg Hock János. Szólanak még: Szederkényi Nándor, Tompa Antal, Péchy Tamás, Ugron Zoltán és Meszlényi Lajos. Valószínű azonban, hogy még ezen a héten eltart az általános vita.

Kossuth Ferenc Mezőturon Dr.

Tóth János képviselő, Mezőturon, választókerületének központján tegnap tartotta meg beszámoló beszédét, mely alkalommal ott a Justh Gyula elnökielte alatt álló függetlenségi és 48-as pártnak több tagja, köztük Kossuth Ferenc is megjelent. A beszámoló után Kossuth Ferenc is beszélt, kiemelve azt, hogy a függetlenségi és 48-as párt politikájában nem volna szabad személyi kérdéseket csinálni, oly párt, melynek alapja tisztán elvi alap, oly párt, melyhez senkit sem fűzhet személyi érdek, oly párt, melynek önző céljai nem lehetnek, csakis azért a magas idealért küzdhet, melyet némelyek elérhetetlennek hihetnek, de a melyet ezek is tisztelnek, és nincs magyar ember széles e hazában, akinek keblében magyar sziv dobog, a ki ne ismerné el azt, hogy egy idealisan tiszta, magas sztos elvekért küzdő, magas eszméket fentartó függetlenségi párt ne lenne áldása, ne lenne élet-szüksége a kedves magyar hazának. Beszéde végén az önálló vámterületről és önálló nemzeti bankról megemlékezett.

Három hónapos indemnitás.

A képviselőházban kormánypárti részről azt a hirt terjesztik, hogy Bánffy Dezső báró három hónapra kéri a képviselőháztól az indemnitást. A miniszterelnök bölcsesége azért látja ezt így szükségesnek, mert az ellenzék komoly akciója kevés reményt nyújt arra, hogy a költségvetés a jövő esztendő első napjaiban törvényerőre emelkedjék, másrésztől viszont a három hónapos felhatalmazást az új választások kiírásával hozzák kapcsolatba.

Gränzenstein programbeszéde.

A facseti kerületben tegnapelőtt Gränzenstein Béla pénzügyminiszteri államtitkár, a kit báró Harkányi Frigyes a maga utódjául ajánlt. Gränzenstein nem mondott programbeszédet, csak kérte a választókat, hogy adják neki a mandátumot.

KÜLFÖLD.

Ujságíró és háznagy. Az osztrák képviselőház szombati ülésének botrányai viszhangra találtak az ujságírói karzaton is hol Egy liberális és egy antiszemita ujságíró között ugyanis annyira elfajult a szóváltás, hogy a liberális ujságíró kezét emelt klerikális kollégájára. A képviselőház háznagyja dr. Grösz-képviselő, ekkor a saját szakálára egyszer s mindenkorra kitiltotta a liberális hírlapírót a karzatról. A bécsi hírlapírók körében ennek folytán nagy a felháborodás, mert valakit a karzatról kitiltani csak a ház elnökének van joga. Elhatározták tehát, és pedig pártkülönbség nélkül, hogy ha a dologban az elnök nem intézkedik, sztrájkolni fognak és az országgyűléstől nem hoznak tugsótást.

Választások Romániában. A nemzeti szakadélpárt tegnap tartotta meg első nagy nyilvános választói gyűlését, a melyen körülbelül 10.000 ember volt jelen. A minisztereket nagy lelkesedéssel fogadták. Sturdza a miniszterelnök rendkívül tetszéssel fogadtott beszédeben kimutatta a liberálisok és konzervatívok közti különbséget és biztosította a választókat, hogy a választások a legnagyobb szabadsággal fognak megejteni. Fleva belügyminiszter hasonló értelemben nyilatkozott. Penasco volt konzervatív miniszter azt mondta, hogy a konzervatív pártnak nincs joga ezt a címet viselni és osztálypártnak nevezte azt.

Törökország sebei. A Török benyomulomnak, úgy látszik, komoly vége lesz, mert minden jel arra mutat, hogy ott mélyre hatott bajok vannak.

Ujabb jelentések szerint Siveban 600 ember vesztette életét. Megbízható jelentések szerint Karpuz városában is kegyelenségek fordultak elő, melyeknek 700 emberélet esett áldozatul. Az amerikai misszionáriusok házat felgyújtották. Még nem erősítették meg az Amadia, Nersivan, Tokat, Csorum és Kalserid községekben történt zavargásokról szóló híreket. Ellenben jelentik, hogy a Kaput és Erzerum és az Aleskerd és Erperum közti 6 vilajetben a kurdok borzasztó pusztításokat követtek el.

Az összes Konstantinápolyi nagykövetek elhatározták, hogy óvatosságból még meg nem határozott időpontban egy másik átomashajót fognak Konstantinápolyba rendelni. A karputi események következtében egy amerikai hajó-rajt varnak ide.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Istentelen Pál.

Péterfia-utcán „Istentelen Pál”-nak
Házában a szolgálk lábbujjhegyen járnak,
Gyűjtik, a mi gyógyit, hozzák, a mi drága:
Hervadóban a ház legszebbik virága.

Ott viraszt mellette férje, a „kegyetlen”,
Szerelemtől bujtott kínos örületben:
„Elő, a ki doktor, itt a kincsem, éltem...
Ifju, szép hitvesem, oh be mást reméltem!”

Összeül a tanács, jó sokáig hűget:
„Ráadhadják immár a halotti inget.”
Szegény beteg ajka szederjes a kintul,
Fuldokló hörgésén nincs, ki meg nem indul.

„Boldogságom, kiért vívtam súlyos harcot,
Vesd rám szelid szemed, oh ne rejtse el arcod.
Sugjad a fülembe ohaját szivednek,
Bátor vérem árán, oh hadd mentselek meg!”

Megmozdul a beteg, a pillája reddul:
Pál szíven reménység villámlik keresztül,
Egy erőtlent sóhajt, aztán néma újra,
Szemén szemfedőt vont a halálnak ujjá.

Szétröppen a gyászír sötét hollószárnyon
„Követ várost, falut nyargalván bejárjon!”
Tódul, a ki „tudós” próbálja a módját,
De szegény betegnek kinjárt fel nem oldják.

Csak egy jó anyóka remél, bizik egyre
S rágyújt nagy felszóval a szép „Hiszekegy”-re

Bolgár miniszter affairja. Velickov minisztert meglátogatta Danew, a szobranje alelnöke és Pesev képviselő, akik kijelentették, hogy Takiev képviselő küldte őket, hogy a miniszterrel elégteltel kérjenek. Erre Velickov Jablonszky és Gasow képviselőket nevezte meg tanukul. A két fél tanui pénteken este tanácskoztak, mely alkalommal a miniszter tanui kijelentették, hogy megbízójuk Takievet lovasias elégtételadásra képtelennek tartja és ezt avval okolja meg, hogy a szobranje plenuma előtt adott becsületszavát nem tartotta meg. A tárgyalás folyamán a miniszter kijelentették, hogy megbízójuk kész a Takiev tanuinak egyikét ellenfeleként elfogadni és késznek nyilatkozott, hogy ily párbaj feltételeit megállapítsák. A miniszter tanuinak e nyilatkozatát jegyzőkönyvbe foglalták, melyet mind a négy tanu aláírt.

Spanyolország háborúja. A „Heroldo” jelenti Havannából, hogy Martine z Campos a leghatározottabban megczáfolja azt a hírt, mintha fegyverszünetről vagy az ellenségeskedések beszüntetéséről volna szó. A lázadók Villas tartományban gyülekeznek. — Masso és Castillo felkelővezérek Philadelphiba érkeztek. A „Cattaluna” gőzösnek legutolsó havai útja alkalmával a hajón lévő 170 fegyenc és 300 önkéntes a hajót hatalmukba akartak keríteni, amit azonban a tengerészgyalogság megakadályozott. Az összeütközésnél több sebesülés történt 20 főbűnöst visszazárlítottak Spanyolországba.

Mezőgazdasági hitelintézet.

Debreczen, nov. 19.

Léva y Henrik ama tervezete, amely egy életkepes, mezőgazdasági hitelügyünk számosságát szánására alkalmas és egyéb-kép is a mezőgazdaságot fenyegető hátrányok elhárítására hatékonyan közreműködő „Mezőgazdasági hitelintézet” létesítését célozta, széles körben figyelmet ébresztett, s az eszme tekintélyes barátai Nádasdy Ferencz gróf elnöklete alatt értekezletet tartottak a hitelintézet létesítésének előkészítése ügyében.

Most Léva y Henrik, a kontemplált eszme felvetője és megteremtésének fáradságtalan előharcosa „Vélemény a mezőgazdasági hitelintézet létesítésének módjáról” czim alatt újabb füzetet adott ki, mellyel tervének gy-

akorlati megvalósítására vezető irányeszméit világítja meg s a theóriát a gyakorlati térre helyezi át. Szerző e részben szorosán ragaszkodik az új intézetnek annak idején közzétett alaptervéhez, amelyet a fent jelzett értekezlet elnökének megnyitó beszéde egész terjedelmében méltatott s melynek főbb vonásai a következők:

A Mezőgazdasági hitelintézet főcélja gyökeresen rendezni a még megmenthető közép és kisebb birtokosok vagyoni viszonyait, másfelől pedig a kisbirtokosnak az araváló munkás-elem megszerzését megkönnyíteni. Az intézet mindkét cél elérése tekintetében a közvetítő szerepet vállalja magára. Hitelszövetkezeteket szervez a vidéken s oda fog hatni, hogy az azok által leszámított váltók jobb pénzügyi teteink által a bankkamatlábat legfeljebb felszázalékkal meghaladó kamat ellenében visszleszámítottván, a kisbirtokosok eddig nem élvezett olcsó kölcsönhöz jussanak s ugyancsak kapcsolatot képezve a birtokszerezést ösztönöz mezőgazdák és a birtokaikat eladni szándékozó nagybirtokosok közt, olykép, hogy a megvett nagy birtokot az intézet parcellázza és a venni szándékozó kisbirtokosok, illetve birtokra vágyó mező munkások közt kiosztaná. Ekként az intézet nem csupán pénztárosa, hanem ügyvéd, gondnoka és tanácsadója is lenne a hozzá forduló kisbirtokosoknak. Tekintve közvetítő szerepét, alapitójuk csupán fél millió forintban lenne megállapítandó s ebből egyelőre csak 250.000 forint fizetnének be. Feltétlenül szüksége lenne azonban, hogy az országban minél több bizalmi férfi támogassa az intézet működését, kik helyi bizottságokká alakulva, a központi kormányzatot teendőire nézve kellően informálnák. E célból az országos és a vidéki gazdasági egyesületek tagjainak közreműködésére lenne igénybe vevendő, de helyesen számít az intézet a biztosító társaságok megbízható helyi ügynökeire is. A központi szervezet megfelelő a kereskedelmi törvény követelményeinek, azon igazgatóságból és felügyelő bizottságból állana, de ezek mellett egy, a központban tanácskozó nagy választmány is alakíthatnák, melynek tagjai a tekintélyesebb vidéki mezőgazdák sorából szemeltetnének ki.

Ezen alaptervnek megfelelően sorolja fel Léva y Henrik újabb füzeté az intézet létesítésének módjait. Szerinte, miután egy millió korona alapitoke kétségkívül gyorsan jegyeztetnék, annak és az alapszabályszerű befizetések-

Rebben a cselédség, int a komor gazda
S a csodadoktornét kilöki a gazra.

Nyilik im az ajtó, tisztos ösz pap lép be;
Pál ur kérdő arczal magaslík elébe;
Zord tekintetében ott a parancs: „Vissza!”
Nincs gyónásra szükség, a mi szívünk tiszta!

„Szegény betegünket ohajtam, hogy lássam.”
Veled és Uraddal kész a számadásom:
Három szép esemetem letörte egy nyomra,
Testöket emésztí a temető gyomra.

Telhetetlen népség, te is, Ő is, érted?
Sátán-hizelgését itt meg nem kísérted;
Ha meg nem hallgatják, bolond a ki térdel;
Vagy szép gyermekeim könyörgd vissza, kérd el!

„Veled, zordon lélek, nincsen közöm semmi;
D: most e templomból nem fogok elmenni
Nézd, ez asztal ottár, rajta Krisztus vére
Hívök, boruljunk le a tiszteletre!”

„Itt, az én házámban?.. Hol vagy hívem, János?”
Szolgálk közt a zavar, kérdés általános;
János előtárog, nézi: segély kell-e?
S oda térdel szépen a beteg egy mellé.

És „Te benned bizunk!” a ház hű népének
Aján magasztosan felharsan az ének;
Harsog erős bátran... majd imába halkul...
S egy „ámen!” röpven el a lezárt ajkúl.

„Dicséret, dicsőség!” zendül vigan újra
Háladásra mozdul a betegnek ujjá;
Örömköny patázzik minden élő szemből.
Pál is felocsodik a nagy küzdelemből.

S János a mint zengi: „Tisztesség és hála...”
Két ölelő kartól nehezül a vállá;
Ugy térdelnek hárman: pap, gazda és szolgálk.
Hirdetvén: nagy, csodás az ur minden dolga.

Leszállott az alkony, csendesült a hajlék;
Vendég, nép, cselédség nyugovóra hajlék;
Szendergő betegre édes álom szállott:
Férje mond mellette szép, halk imádságot.

Dr. Varga Balint.

Magyarország millenniuma.

Irtá: Bársony István

II.

A magyar millennáris kiállítás első része után a második rész ismertetésére kell meg rátérnünk.

Ez a második rész már a mai napé.
A mai élet, a mai nép, s mai ipar és kereskedelem az, a mely a maga számára foglalta le.

Ott lesz a művészeti kiállítás, a mely a magyar festők, szobrászok és írók alkotásainak az otthona. A sajtó számára külön pavilión épült, ezernél több ujság lesz benne állandóan s könyveket és hírlapokat nyomtatnak majd ott, a néző: szemé előtt. A közönségnek lesz olvasóterme; posta, távirta, telefon, minden ponton rendelkezésre fog állani.

Az ünnepélyek csarnokában lesznek a

nek megtörténté után az intézet haladéktalanul kezdje meg azon munkát, amelyre a kezdet akadályait szemben is képesítve lesz. Legelőször is az intézet hitelközvetítő jellegének kellene kidomborulni, vagyis azonnal hozzá kellene látnia a vidéki hitelszövetkezetek szervezéséhez s ezeknek az elhelyezést kereső tökével kapcsolatba hozásához. Lévy nem kételkedik abban, hogy a pénzvállalatok hitel-szövetkezeteknek kölcsönökkel — ellátására könnyen megnyerhetők lesznek, nemcsak azért, mivel a Mezőgazdasági hitelintézet közvetítése folytán a pénzvállalatok meg fognak arról győződni, hogy a kisbirtokosok váltói nem rosszabbak a kerekedők váltóinál, hanem azért is, mert a pénztőke és a földbirtok közt a forradalmi szocializmussal szemben érdekösséget kell létesíteni. E részben a szerző igen érdekes fejtegetésekbe bocsátkozik, amelyek köréből kiemeljük a következőket:

„A pénztőke és a földbirtok között érdekösség a forradalmi szocializmussal szemben oly annyira világos, hogy a tőke nem tehet a maga érdekében sem okosabbat, mintha a hiteltre szoruló földbirtok segélyére siet különösen hazánkban, a hol a szocializmus mindegyiknél, mint agrár szocializmus lépett akciójába. Nincs az a tőkés, aki ne tudná, hogy a földbirtok ellen irányuló földi munkásmozgalmak csupán kezdete amaz általános szocialisztikus támadásoknak, melyek, ha csirájukban meg nem semmisítetnek, később, mint mindennél, nálunk is minden fajta tőkere egyaránt veszedelmesekké válhatnak.

A mezőgazdasági hitelintézet tehát, mely a földbirtokosok bajának orvoslására praktikus orvosszereket ajánl s mely különösen a magyar agrárkultur-társadalom szilárd alapjait hivatott kisbirtokosságot venné gondjai alá, méltán és bizton számíthat arra, hogy törekvéseit a nagy tőke a lehetőség határai közt szívesen fogja támogatni.

Az új intézet, mondja szerző, magával a mezőgazdasági helyi hitelintézeteknek ország-szerte való szervezésével és részükre a tekintélyes pénzügyi intézeteknél a reeskompte kieszközölésével rendkívül nagyot lendítene a mezőgazdaság különösen a kisebb birtokosok helyzetén, megnyitván ezek számára az olcsó és realis hitel forrásait, képessé tenné őket nemcsak a helyesebb gazdálkodásra és anyagi viszonyaik readaptálására, hanem arra is, hogy ne legyenek terményeik értékesítése alkalmával tisztán a gabonátözsdek diktálásának s a

mezőgazdák érdekeivel nem törődő tőzsdei spekulációknak kiszolgáltatva.

Nagy súlyt helyez azonban szerző az intézet másik céljának, a birtok-parcellázásnak, illetve a birtokszerezés közvetítésének megkezdésére is s habár az intézet első feladatául a hitelközvetítést tekinti, az utóbbi teendő tekintetében is reméli, hogy az intézet megalakulása után csakhamar akcióba léphet. És itt szépen domborítja ki a kisbirtokos parasztsztyály fenntartásának sőt szaporításának szükségességét, mondván a következőket:

„Ez mindenkor testileg, erkölcsileg és szellemileg egészséges, nemzetet és társadalmat konzerváló s a tulajdon ellen való igaztásnak feltétlen ellenálló elem. Ez nem nyerhető meg internacionális szocialista szövetkezők részére. Ez legjobban ellenőrzi a népi alsó rétegében folyó bujtogatásokat, mert hiszen arról leghamarabb és legkövetlenebbül értesül. Ez a kisbirtokos parasztság továbbá az, mely a nemzet nagy tömegének erős, vagy gyönge típusára fizikai tekintetben is a legnagyobb befolyással van. A faj fizikailag annál erősebb, erősebb, a haza földjének s a királyi trónnak védelmére annál több és alkalmasabb harcra képes állítani, minél nagyobb a parasztságban azok száma, a kik saját kisbirtokukon gazdálkodva, bizonyos állandó jólétnak örvendenek.

Lévy azzal zárja be az eszméért lelkesült tollal megírt kis füzetét, hogy miután ezen intézetnél ki van zárva a spekuláció és a pénzbeli kockázat, működését egy millió kor. alaptőkével bátran és a siker biztos reményével kezdheti meg. Hisszük, hogy szerző ez irányú meleghangú felhívása ország-szerte visszhangot kelt.

Tanügy.

A tandíj-szabályzat revíziója. Már említettük, hogy a székes főváros tanügyi osztálya revízió alá vette a különböző tandíj és tandíjmentesítési szabályzatokat s azokat a változott viszonyokhoz képest megfelelőleg módosítván, egy egységes szabályzathoz foglalta egybe. Az ügyosztály tervezetét fölülvizsgálta egy szakértő bizottság is, úgy, hogy most a legközelebb a közoktatásügyi bizottság elé került a dolog. Az új szabályzat telmésen megnehezíti a tandíjmentést, különösen a nem Budapestben lakók részére.

azt mind megtaláljuk itt, a hadviselés módjának a jelenítésével egyetemben. A kiállítás területén, a városligeti tavon, egy nagy hadihajó uszik majd teljes felszereléssel s minden képzelhető fajtájú csónak, bárka és csavargózsos lesz ezen a térs állóvízen, a mely még a fumei kikötő kicsinyített mását is befoglalja, a tengerparti raktárral s egy kis, működő világtoronyjal együtt.

Gyönyörű lesz az erdészeti és vadászati kiállítás is. A mi vadja van Magyarországnak, mind ott látjuk biológiai csoportokban; egy óriási medvét egyebek közt, a mely támadásra készen emelkedik fel; aztán egy hatalmas vadkant, a melyet a kárpáti farkasok éppen megrohannak.

És mind e mellett a sok érdekesség mellett kapunk temérdek olyan látványosságot, a melyek tisztán a vendégek szórakoztatására szánják. Nagy harcziornák, lovasjátékok, versenyek, velenzei éjszakák a tavon, kivilágítás, tűzijáték, nagyszerű villamos szökőkút stb. gazdagítja majd a sok komoly nézni való kifáradt szem élvezeti programját.

S ami tán mindent felül fog mulni eredetiség dolgában, az a kiállítás faluja lesz. Egy egész község; a melyben van templom, paplak, iskola, községháza, kocsmá és hosszú tarka utcák. De minden épület, minden udvar más vidékről van ideolpva: csak abban közösek, hogy magyarországiak valamenynyien. Az egyes hazák a magok vidéke szerint rendeztetvén be; butorzat főgyökeres eredetű, a lakók arról a bizonyos vidékről valók s a

Török tanító Budapest. A budapesti keresk. akadémiával kapcsolatos keleti keresk. tanfolyamon a török nyelv tanítására Homer Feridoun effendit, a török, arab, és perzsa nyelvek kitűnő ismerőjét nevezték ki, a ki a tanítást már meg is kezdte. Az illetőnek kinevezése annál érdekesebb, mert magyar ember és neve Elek János volt. Nógrádmegyében született s még 1874-ben ment ki Törökországba mint egyszerű iparos család gyermeke, ahol két év alatt saját szorgalmából sajátította el a francia, német és török nyelvet.

Egyházmegyei közgyűlés.

(Saját tudósításunk.)

Debreczen, nov. 19.

A vármegyei közgyűlési terme ma komoly egyházi férfiakkal telt meg, hogy az alsó-szabolcs-hajduvidéki egyházmegye őszi rendes közgyűlést megtarassák.

A gyűlés főpontja Zsigmond Sándor h szoboszlói ref. l-kész esperessé választásának hivatalos megerősítése volt.

A má i napon igttatták be ünneplésen.

Gróf Dégenfeld József főispán, az egyházmegye legidősebb gondnoka világi elnök, 9 órakor a közgyűlést megnyitván felkéri Soltész László esgert, hogy a beteg Szeremley Semuel helyett az elnöki széket töltse be.

Soltész László az elnöki széket elfoglalván buzgó imával nyitja meg a közgyűlést, melyet a közgyűlési tagok állva hallgatnak meg.

Elnök jelenti ezután, hogy november 1-én a szavazatszedő küldöttség ülést tartván, az alsó Szabolcs-hajduvidéki egyházmegye megüresedett esperesi állására beérkezett szavazó lapokat felbontották s konstataáltak, hogy 56 szavazat közül 49-el Zsigmond Sándor h.-szoboszlói lelkész választott esperessé. (Eljenzés.)

A közgyűlés ezután Pákozdy Lajos egyh. megye tanácsbíró elnöklele alatt Lengyel Imre és Erőss Lajos közgyűlési tagokat kéri föl, hogy Zsigmond János esperest a közgyűlésre hívják meg.

Az újonnan választott esperest megjelenésekor lelkes eljenzés fogadta, — a melynek elhangzása után gróf Dégenfeld József üdvözlő meleg hangon elnöktársát új tisztségében, és működésére Isten áldását kéri.

Zsigmond Sándor a hivatalos esküj

szerint ruházkodnak és viselkednek, a hogyan odahaza. A magyar utcából nyílik aztán egy tisztán német utca, azután a nemzetiségek utcája; ebben a csodálatos faluban napokat eltölthet tanulmányozással, a ki az etnografia iránt érdeklődik.

A kit pedig a sok látni való végre kifárasztott, annak ott lesznek üdülésére a mindenféle vendéglők, cukrászdák, sörházak, spezialis magyar csárdák és kávéházak: lesz egy nagy francia vendéglő azok számára, a kik a — a nemzetközi francia konyhákhoz szokták s gyomrukra feltik a meg nem szokott idegen ételek rontó hatásától. — És mindenféle zene, kitűnő cigánybandák, az ország leghíresebb cigányzenészei, akiket a külföldi tárt karokkal szokott fogadni, ha egy-egy impresszió kiviszi innen őket.

Dragaság pedig sehol!

Minden jutányos és nem túlságzott áron. Az idegenek elszállításáról lelkiösmertes gondoskodik.

A kiállítás területén állandó erős rendőrségi készenlét.

A közlekedés a kiállítás területére Budapest minden pontjáról társulatok által kitűnően biztosítva úgy, hogy míg az 1885-iki kiállításba csak egy irányú lovasuton es néhány omnibusz vonalon lehetett kijutni: most két irányú lovasut és három irányú villamos közlekedés (egy földalatti) áll rendelkezésre, nem is számítva a temérdek omnibuszt s a megszaporított bérkocsikat.

Magyarország tudja, mivel tartozik a mil-

a közgyűlés előtt letevén, Dégenfeld József gróf átadja neki az esperesi pecsétet.

Zsigmond Sándor tartott ez a nagyhatású székfoglaló beszédet, melyben foglalkozott az újrend keretében a reformátusság teendőivel és kijelentette, hogy a református népet nem kell felteni a felelőtlenségéről. Azután az új esperes kifejtette azon irányelveket, a melyek szerint új állásában cselekedni fog.

Apóli fogja az egyháziasságot és az egyházi hitéletet. Megfogja látogatni az egyházakat kétszer egy évben, egyszer tisztán az anyagi ügyeket máskor pedig az iskolai előhaladást fogja megvizsgálni.

Beszéde végén kéri erre a támogatást. Lelkes éljenzés kísérte az új esperes szavait.

Pákozdy Lajos az egyházmegye legidősebb tanácsbírája üdvözlő tisztviselői nevében ezután Zsigmond Sándort, kiről megvan győződve, hogy a legjobb kezében van az alsó-szabolcsi egyházmegye református híveinek vallás erkölcsi élete.

Nagy Gyula nánási tanító, az egyházmegyei tanítószék nevében üdvözlő az esperest, kinek pártfogását kéri a tanítószék részére.

Lenygel Imre tanácsbíró, napirenden kívül indítványozza, hogy Kiss Áron püspök 80-ik születés napja alkalmából az egyházmegye is üdvözölje szeretett főpásztort.

A közgyűlés egyhangú helyesléssel fogadja az indítványt és Zsigmond Sándor esperes vezetésével Erőss Lajos, Szabó Lajos, Kovács Gyula és Szabó Gábor közgyűlési tagokat küldi ki, hogy az egyházmegye szíves üdvözlését tolmácsolják.

Az új esperes választása folytán üresedésbe jött tanácsbírói tisztségre való szavazás elrendelésével, Zsigmond Sándor esperes elnöksége alatt egy hat tagú bizottság biztatik meg.

Az egyházmegyei lelkész-gyámintézeti pénztárnoki állásra Erőss Lajos lelkész választván meg, ki azonban hivatkozva a püspöki socialista zavargásokra, melyek őt elfoglalják, a választást nem fogadja el.

Ez állásra aztán Szabó Lajos hadházi lelkészt választották meg egyhangulag.

Az időszaki tanácsba Pákozdy Lajos lelkészt választották be lelkész póttagnak.

A H. nánási kör tanügyi bizottságába Szabó Lajos lett lelkész-tag.

lenáris kiállítás látogató közönségnek, meg annak a tizenháromezer magyar honpolgárnak, a ki mint kiállító fog itt szerepelni.

De tudja ezenkívül azt is, hogy mivel tartozik önmagának.

Mert mindaz, a mit a kiállításról eddig elmondhatunk, időhöz kötött s tán csak erkölcsi hatásban maradandó: de azok a nemzeti nagy alkotások, amelyek a millenáris kiállítással kapcsolatban fejeztetnek be vagy kezdik meg létüket, hirdetni hivatnak ezeréves haladásunkat és fejlődésünket, a meddig magyar lesz ez a föld.

Hadd soroljuk fel befejezésül még ezeket is.

A jövő évben nyitjuk meg az új magyar országházat, a mely tizenhat millió forintba kerül a nemzetnek; a jövő évben fejezzük be a vaskapu szabályozását, a jövő évben állítanak magyar millenáris emlékeket a honfoglalás örök időre szóló hirdetésé végett az ország több nevezetes történelmi pontján; a jövő évben kezdik kiépíteni a pantheon-szerű nagy diadalkaput a kiállításba vezető Andrásy-ut végén; s a jövő évben mindezek megkoronázásul ösztáz új népiskolát állít a magyar nemzet az ország egyes vidékein, a hol nincs a művelődésnek ily kezdetleges, egyszerű temploma.

Ha mindez meglesz, nyugodtan nézünk le az elmúlt ezer évre, mert a mi sötétség aggasztana bennünket onnan: eloszlik lassankint attól a fenytől, a mely a jövő ezer év hajnalát deríti Magyarországra.

A közlepi hivatásba jegyzőül Tóth Lajos választott meg.

Az egyházkerületilelkész-pót-képviselőjévé Pákozdy Lajos lett.

A számadás vizsgáló bizottságot Kiss Ferencz lelkész elvezették ki.

A debreczeni felső leányiskola internátusára tett alapítvány, felvételi szabályzatát Rásó Gyula kir. tanácsos alispán azon módosításával fogadták el, hogy a növendékek, kik arra érdemesek nem két évig, mint az eredeti szabályzat mondja — hanem élvezzék az az ösztöndíjat mindaddig, míg azon iskola kötelekében vannak.

Az egyházmegyei közgyűlés az apróbb ügyek elintézése után délelőtt 11 órakor véget ért.

Mutató tábla.

Szerkesztéségi hivatalos órák: d. e. 9—12-ig d. u. 2—5-ig.

Kiadóhivatali hivatalos órák: d. e. 6—12-ig, d. u. 1—8 óráig.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. tábl. hivatalos órák: a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6 óráig tartanak. — Az iktató-kir. hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt: **Felülvizsgálati tanács** szóbeli tárgyalásai szerdán, vagy ha szerda ünnepre esik, csütörtökön tartanak meg. Jegyzőiroda a Podmaniczky házban d. e. 9—11 s d. u. 2—4-ig; jegyzői iroda vezetője az iratokat d. e. 9 és d. u. 4 veszi át.

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapokon d. 10—11 óra közt. Gyűjteményekből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 6 órák, ünnepnapokon d. e. 11 órák.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Gőcsey-egyesület „Otthona” keresk akadémia palotájában.

Az anyakönyvi hivatalból.

(Házassági bejelentések 1895. nov. 17—19.)

Révész István és özv. Tamasovszky Lajosné.

Szell István és özv. Valtér Mihályné.

Dobszai István és Mike Eszter.

Tóth István és Mészáros Julianna.

László András és Márton Eszter.

Nagy András és Kovács Zsuzsanna.

Jerabek Dániel és Borbély Etelka.

Ifj. Szabó Sándor és Tóth Eszter.

Ónódy Imre és Juhász Erzsébet.

Ecsedi József és Csomós Zsuzsanna.

Molnár János és Barna Mária.

Banik Mihály és Kovács Mária.

Szekerés László és Miklós Rozália.

(Házassági kötések 1895. nov. 17—19-én)

Németh Dániel és Magyarai

Fiják Lajos és Karap Julianna

Adler Ignác és özv. Werthemier Simoné

Er. Varga Emil és Rotschnek Olga Margit.

(Születtek 1895. nov. 18-án.)

Császár József (Erzsébet ref.)

Tilai János (János ref.)

Pivoda Julianna (Márton g. k.)

Kim Ignác (Paula izr.)

Gulyás Julianna (Julianna ref.)

Keresztely Mihály (Erzsébet ref.)

Varga József (József ref.)

(Elhalálozások 1895. nov. 18-án.)

Varga József (ref. 3 é. toroklob.)

Stern Endre (izr. 2 é. vörheny.)

Mikola József (ref. 55 é. orbáncz.)

Somogyi János (21 é. ref. cukros hügyár.)

Özv. Nagyné Horváth Julianna (ref. 75 é. aggkór.)

Dull Mihály (ref. 17 hó. tüdőgümőkór.)

Borgida Anna (izr. 1 hó. göröskór.)

Ferber János (izr. 55 é. agyszélhűdés.)

Nagy János (ref. 20 hó. tüdőhurut.)

Pusztai Mária (ref. 2 é. vizekór.)

Kozma József (ref. 8 é. tüdőlob.)

Ujdonságok.

Erzsébet napja. A magyar királyné november napját, a legszűkebb családi körben ülte meg s maga a fenséges asszony köszönettel utasította a gratulációkat. A névnap alkalmából az udvari plébánia templomban cseneves mise volt. Az uralkodópár részére külön istentiszteletet tartottak az udvari kápolnában.

* **Kiss Áron püspök ebédeje.** Főtiszteletű püspök urunk tegnapi születés napi ünnepének befejezését képezte az a barátságos, háziasszony ebéd, a melyre a család közvetlen tagjain kívül az ev. ref. Egyháznak az ünneplő főpap nagyobb családjának tagjai körül is számosan voltak meghíva. A megjelentek közül tudósítónknak a következő neveket sikerült feljegyezni: Gróf Dégenfeld József, Puky Gyula, Szell Farkas, Igyártó Sándor, Simonffy Imre, Dr. Ujfaluassy József, Dr. Medve Kálmán, Jóó István, Némethy Lajos, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Dicsőffy József, Sass Béla, Balog Ferencz, Dr. Kovács Sándor, Dr. Öreg János, Dr. Bartha Béla, Kovács Lajos, Doczy Imre, Csók István, Elek Lajos, Kovács József, L. Nagy Balint, Kertész János, Márk Endre, Szinay Gyula, Végh Gyula, Dóczy Gedeon, Dr. Kiss Áron, Kiss Kálmán, Kiss Gedeon.

* **Uj varosháza** Tegnap d. e. a város nagy építkezési bizottság a városházán ülésezett, hogy a Havranek és Adriányi cég végre valahára megküldött részletes tervrajzát és a költségvetéséről szóló kimutatást a legapróbb költségekig részletezve, megtekintve s mintegy megállapodjon arra nézve, hogy a holnap tartandó jog- és pénzügyi bizottsági ülésen a véleményeket miként terelje az irányba, a melybe akarja. Sikerült is a megjelent uraknak egy javaslatba megállapodni, a melyet a jog és pénzügyi bizottság elő foglalt holnap terjeszteni s azzal legnagyobb valószínűség szerint el is fogadják. De hát a jog és pénzügyi bizottság háta megett hálá Istennek ott áll még a városi közgyűlés, a mely bizonyára ellene fog szegülni azon sérelemnek, melylyel egy újabb és tetemes megterheltes háromlélek De ezen adózó polgárait. Az építési bizottság a szakszerű előterjesztést Stáhl Géza városi h. főmérnök tette meg és ugy a tervrajzot, mint a költségvetés részletes kimutatását magyarázatokkal kísérte. A h. főmérnök szavait a jelelvoltak figyelemmel meghallgatták s mindent — mint egyik lapunk írja — a megjelentek igazi elragadtatással szemlélték. Hát megengedjük, hogy a tervrajzban csodálkozni valót találtak, de azt már kevésbé hiszük el, hogy elragadtatással szemlélték azt a kimutatást, a mely a közgyűlés határozatának daczára 60.000 frttal emeli a város háza építési költségeit. A terv kivételé ugyanis Havranek és Adriányi műépítészek betervezett költség-előirányzata szerint 310.005 frtba kerülne, holott a városnak ne célra csak 270—280.000 frt áll csupán rendelkezésére. A városi közgyűlés pedig kimondta már egy ízben, hogy a városháza 230—240.000 frtnál többre nem kerülhet. Vagy a közgyűlés határozata azon célból hozatott, hogy azt senki sem respektálja? De ha Havranek és Adriányi urak semmibe sem veszik a városi közgyűlést s rájuk nézve pedig irányadóul szolgáló — határozatát, a jog és pénzügyi bizottság — az uton tovább haladni, a melyen őket a fenntisztelt műépítész urak orruknál fogva vezetik? Mérélegtek a város anyagi erejét akkor, midőn kimondta határozatilag, hogy mennyibe szabad a városháza felépítésének kerülni? s hogy most 60.000 frttal mégis több a költség-előirányzat. A közgyűlés pedig csupán azért nem változtathatja meg határozatát, mert a t. czégnak tetszett mibe sem venni az előirt szabályokat, melyeket pedig színórmértékül kellett volna használnia? A Havranek és Adriányi cég ezen előirányzata — betervezésével nem teljesi-

tette a város irányában öt kötelező szerződés azon részét, melyet a közgyűlés, mint zsinór-mértéket, annak idejében köteleességének tartott kimondani. Mintha olyan könnyű volna azt a 60000 frtot előteremteni! Hiszen az az összeg hiányzik az építési alagból, illetve azon 60.000 forintos összeg, mindjárt kész lenne az iránt előterjesztést tenni, — hogy miképen kell azon hiányt pótolni. Jól tudjuk előterjesztés nélkül is! Megbotránkoztató dolog tehát, hogy a műépítész cég a határozat ellenére merészkedett egy 60.000 forinttal többbe kerülő költségvetési előirányzatot beterjeszteni, s ha a jog- és pénzügyi bizottság olyan értelemben mondana határozatot, hogy az építész így is keresztül vlendő, azzal kimutatná, hogy a polgárok adózó képességét negligálja. Szerintünk legheylesőbb volna ha a H a v r a n e k és A d r i á n y c z é g n e k visszaadnák a költségvetési előirányzat azzal, hogy szem előtt tartva a közgyűlés ide vonatkozó határozatát, korrigálja ki azt, vagy pedig azon előirányzot összegekből, amelyek inkább kényelmi célok keresztlévitelére vannak szánva, ő hol lehet redukáljon az összegekből. Mert mi akarunk szép és kényelmes város-házat, de ne kerüljön annyiba, hogy az a városi polgárok újabb megterhelését vonja maga után.

* **A nagyváradi polgármester jubileuma.** Sal Ferencz, Nagyváradi polgármestere tegnap ülte meg hivataloskodásának 20. é. jubileumát. A polgármestert ez alkalomból a lakosság nagy ovaczióban reszesítette. Tegnapelőtt este faklyás zene, tegnap díszülés volt a városházán, este pedig fényes bankett volt tiszteletére. Ünnepi beszédet mondta a főispán és a város több tisztviselői, számos üdvözlő tavirotat küldtek.

* **Házassgkötés reversallissal.** — Dr. W o l a f f k a Nándor debreczeni plébános a mai napon terjesztette be V e c s e y Imre anyakönyvvezetőhöz, I v á n Károly és U j l a k y Sára közjegyző előtt kötött reversallissal, a mely szerint a z o k ö s s z e s születendő gyermekeiket a r ó m. katolikus vallásban fogják neveltetni. A leendő férj r. kath. a leendő feleség pedig ev. ref. vallású. Lám, hogy szükség van M i t r o v i c s Gyulára Debreczenben!

Főispáni ebéd. Hajdúvármegye főispánja, gróf D é g e n f e l d József ma vármegyháza nagyteremében megtartott esperesi installáció alkalmára az alsószabolas hajdu vidéki egyházmegye közgyűlési tagjainak a Bika szállodában ötven tritékü bankettet adott, a melyen a R á c z Károly zenéje játszott.

— **Eloháosodott község.** Évekkel ezelőtt egyike volt a legmagyarabb erdélyi községeknek Dengeleg, mely Szamosújvár közvetlen közelében fekszik. Idővel azonban beosztották a b ő r l e k e z s z e g b e s csak 4—6 hétben egyszer ha láttak a református magyarok papot. Így nyert azután azt az oláhság. A magyar lakosság lassanként elfeledte ősi nyelvét s 4—5 évvel ezelőtt már csak 10—15 család beszélt magyarul. Hanem még ekkor sem törődött senki Dengeleg eloláhosodásával. Maradt minden a régi, haladt minden a teljes eloláhosodás útján. Ma már ritka a községben a magyar szó, nem beszél senki, nem szereti senki. A dengelegi szegény református egyház magyarsága belefulladt a saját nyomorúságába.

Kirabolt községi pénztár. Megemlékeztünk lapunkban, hogy a mártónfalvai községi pénztárt álarozs rablók mily furfanggal rabolták ki. A tetteseket most elfogták. Tudósítónk erről a következőt írja: Sokat emlegettett név bűnperekben a b ő s z ö r m é n y i S ó v á g ó csalátié. — A Dogály-fele rablógyilkosságban mint fővádott szerepelt. Most a mártónfalvai községi pénztár kirablását is S ó v á g ó é k n a k tulajdonítják s a felszemű S ó v á g ó t — (így hivják csendőrnnyelven) összekötve szállítgatják egyik helyről a másikra vallatás, kihallgatás, végett. — Tegnap Mártónfalván hallgatták ki-aztán visszakísérték B ő s z ö r m é n y b e, ma reggel ismét Nyiregyháza várták a csendőrök. Nemesak a mártónfalvai rablásért vették elő,

mert még más 4—5 rablás és betörés gyanúja is sulyosodik a lelkiösméretére. S ó v á g ó alighanem ludas a dolgokban, mert amint a csendőrök betuszkolták a Nyiregyháza felé menő vonatra, a vonat kerekai alá akarta vetni magát, amiben természetesen kísérői megakadályozták. Azóta a nyiregyházi börtönben ül.

* **Személyi hír.** Cs ó k a Sándor miskolczi színigazgató, mint a helybeli színházra egyik pályázó ma városunkba érkezett és több helyen látogatást tett.

* **Udvariatlan megye.** A mi szögyenünk ugyan, de szó nélkül megsem hagyható a mi szeretett Hajdúvármegyénk eljárása, hogy a f. hó 17-én Nagyváradon lezajlott 20 éves polgármesteri ünnepelésen nem tartotta szükségesnek magát képviseltetni. — Kétszeresen restelhetjük az állapotot akkor, ha figyelembe vesszük azt, hogy a mi polgármesterünk ünnepeltetése alkalmából B h a r v á r m e g y e, főjegyzőjével képviseltette magát az ünnepélyen és kifejezte akkor a szomszéd vármegye jó kívánatait, a miénk pedig nem tartotta szükségesnek ezt megtenni, hogy az udvariasságot — udvariassággal viszonzozza.

* **Pótsorozás.** A csász. és kir. 39. gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága a katonai ügyosztály közbejöttével holnap délelőtt 9 órákor pótsorozást tart a Pavilon laktanyában. A sorozó bizottság elnöke lesz polgári részről S i m o n f f y Gyula nyug ezredes, főszállásbiztos, katonai részről lovag W u r m h Emil alezredes. A sorozáson olyan egyének állanak elő, kik a fősorozásból elmaradtak.

* **Csillagvizsgáló Debreczenben.** B o c z k ó Sámuel randórfőkapitány engedélyt adott R e n k Emilnek, hogy csillagvizsgáló távesővet 3 napig a nagy templom előtt szabadterven esti 5 órától legkésőbb 11 óráig felállíthassa. Renk Emil ha az ég felhőtlen lesz, óriási teleszkopját fel fogja állítani és a csillagos égre kíváncsi embereknek 20 krajczár lefizetés mellett gyönyörködtethetnek a közelre varázsolat hold és csillagokban.

* **Hadház község új orvosa.** Hajdu-Hadház község képviselői testületének rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy Dr. Imre Gábor községi orvos betegsége miatti távollétében, tekintettel a községben szörványosan uralkodó heveny fertőző kórokra, valamint azon körülményre, hogy Dr. Schuck József helyettes községi orvos szintén beteg, egy ideiglenes orvos kinevezését hozta a főszolgabírónak javaslatba. Ferenczy Elek főszolgabíró ez állást Dr. V a d a y Kálmán ottani gyakorló orvossal töltötte be.

* **Gyászjelentés.** Ö z v. Gréh Mihályné szül. Nagy Rózsi; tartott fia János és Károly, özv. Gréh Jánosné, Gréh János, Gréh Erzsébet Wolf Jánosné és gyermekei, Nagy Julia Hegedűs Jánosnal és gyermekeivel, Nagy Mária férjével Lechner Károlyival és gyermekeivel, Stempl Mihály nejevel Ambrus Gizával és gyermekök; számos közeli és távoli rokonok nevében is fájdalommal szívvél tudatjuk szeretett jó férjem, nevelő atyáink, szerető fiam, hű testvér sógor és nagybátya néhai G r é h Mihálynak f. hó 18-án, esteli fél 8 órákor, működésének 38-ik, boldog házasságának 14-ik évében, 2 heti sulyos szenvedés után történt gyászszos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 30-án, szerdán délután 3 órákor fognak Kossuth-Burgondia-utca 33. számú háznál az evangélikus egyház szertartás szerinti rövid ima után a Kossuth-utcai sarkertben örök nyugalomra helyeztetni. Végítzességtételére rokonainkat, ösmerőseinket, az elhunytak jó barátait szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1895. november hó 19. A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

* **Meghívás.** A Gönczi egyesület debreczeni járásköre f. évi novemb. hó 23-án szombaton d. e. 10 órákor tartja meg rendes közgyűlését az „O t h o n” helyiségében (kereskedelmi akadémiá) E közgyűlésre a járáskör t. tagjait, valamint általában a tanügy és a közművelődés iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom. Targysorozat. 1. Elnöki megnyitás. 2. Közgyűlés és választmányi határozatok bejelentése. 3. Értekezés: A vallásos nevelés értéke és szerepe a nő életében. Tartja: Székely M. k. a.

4. Szabad előadás: A II-ik országos és egyet. tanügyi kongresszust 2-ik és 3-ik tételéről. Tartják: V á n t s a Gy. és K u t h i Zsigmond. 5. Gyakorlati tanítás 1/4 órai lecke a kézügyeségi oktatásból. Tartja Belt János. 6. Pénztárnoki jelentés. 7. Tisztújítás. 8. Esetleges indítványok. 9. Gyűlés után az új izraelita iskola megtekintése. Sinka Sándor a járás kör elnöke.

Táviratok,

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest nov. 19.

A képviselőház mai ülése 1/2 12 órákor kezdődött, mivel a kormány tagjai és a notabilitások Budán a vártemplomban misét hallgattak, hol a katonaság is képviselve volt.

Ülés kezdetén V a j a i István tartotta meg beszédét, melyben eltilti a költségvetést általánosságban s-m szavazza meg.

J o s i p o v i c h Géza horvát képviselő, hivatkozva több ellenzéki szónok beszédére, a horvát nemzet loyaltását vette védelmébe. Oly események — ugymond — mint a zágrábiak, leketlen izgatás eredményei.

Kijelenti, hogy K h u e n H é d e r v á r y gróf horvát bánt igaztalanul hurcolta meg a horvát jogpárt s igaztalanul támada a magyar sajtó is, mert ha a tartománygyűlésen Magyarországot támada a S t a r c s e v i c s - p á r t, úgy ő mindig erélyesen verte vissza a támadást Czrnkovic Miklós és J e l l a s i c h Gyula nem a klub statutum kényszere folytán hanem önként mondtak le magyar mandátumukról. (Általános helyeslés.)

I s s e k u t z Győző nemzetipárti képviselő hosszabban beszélt a budget ellen, melyet nem fogadhat el.

Ülés vége délután két órákor.

Szörnyű családi katasztrófa.

B u d a p e s t, nov. 19. (A Debreczen eredeti távirata. Öriási részvélet és megdöbbenést keltett egész főváros szerte a szörnyű családi szerencsétlenség, a mely Thaly Emil Dunagőzhajozási igazgatót, Thaly Kálmán országgyűlési képviselő testvéröcsét érte. fiatal szép felesége ugyanis két kis gyermeküket a játszó szobába küldötte, cselédjét pedig a fürdőszobában fogalkoztatta, mag a pedig a szalomban halántekonlötte magát és legott szörnyet halt. A szalalomra méltó szép és kedves asszony beteg volt, de nem gyógyíthatlan.

Törös Tivadar. †

B u d a p e s t, nov. 14. (»Debreczen» e. táv.) T ö r ö s Tivadar hírlapíró, ki az egyházpolitikai törvényjavaslatok ellen küzdött s ennek következtében megőrült, ma reggel a Lipótmezei tébolydában meghalt. Pályáját vidéken kezdte, majd Aradon az »Aradi közlöny s. szerkesztője lett. Később Torontálmege főlevéltárosává választották s Nagybecskereken ugy társadalmi, mint irodalmi működésével kiérdemelte a közönség osztatlan n a g y r a b e c s ü l é s é t. különösen a szerb nemzetiségek által a magyar állameszme megkedveltetésében ért el nagyobb sikereket. Az egyházpolitikai javaslatok viharai újra kezébe ragadtatták a tolat s T ö r ö s Tivadart a fővárosba sodorták, hol a »Budapest főmunkatársa lett. Legujabban »A dorosi kapitány« című regénye jelent meg, ugyan e lap hasábjain.

Budapesfen az Otthon írók és hírlapírók körére kitűzték a gyászlobogót. A rokonszenzes újságíró temetésén testületileg jelennek meg hírlapíró kollégái.

Temetése holnap délután lesz.

Asszony kérdés.

A nőemancipáció kérdése, mely hosszú évek óta bizonyos időközönként majd itt, majd ott kerül napirendre, hogy igazatmondva keltessen nők körében és életre ébresztszen egész sereg magyarzatot.

Legutóbb az osztrák császárvárosban ütötte fel fejét, ahol elég in'tezív módon fejtegettek ezt a kérdést azok is, akik értenek a dologhoz, meg azok is, akiknek nincs is valami nagy joguk, hogy hozzászóljanak ehhez az általános érdekű kérdéshez. Bécsben különösképpen a körül forog a vita, lehetnek-e és legyenek-e a nők orvosok és a mily komoly alapaossággal hord okot akar az egyik tudós, hogy bebizonyítsa a nőorvosok ellen való általános foglaltságának jogosultságot, éppen olyan bölcs tudás-al fejtegeti a másik, hogy rendben van a dolog: a nők is lehessenek orvosok.

Természetes, hogy ezekben a vitákba beleszólalnak azok is, akiket a kérdés első sorban érdekel: tollat ragadnak a kis kacsók, melyek máskor főzőkanalat forgatnak és hosszú levelekben két-három utóiratral elmondják majd jókedvűen, majd haragosan, hogy mit gondolnak a nőkérdésről.

Az általános hangulat az, hogy nem kell a nőemancipáció, az asszonyok maradjanak asszonyok és ne akarjanak részt a férfi munkájából.

Az asszony-kérdés éppen Bécsben nem is fog egyhamar lekerülni a napirendről, mert ott mindennap egy új eszme merül fel arra nézve, melyik a helyes megoldási mód.

Ilyen új eszme az közvetítő indítvány, mely egy Bécsben élő magyar hölgy írt meg az egyik lap szerkesztőségének.

Ez a levél amellet foglalt állást, hogy igenis meg kell engedni a nőknek a tanulást, de ezt két feltételhez köti:

1. Csak olyanokat bocsássanak a felsőbb tanulmányok végzésére, akik kiváló képességekkel vannak megáldva. Akinek szép az arca, annak csak ezért a tanár urak ne adjanak jó osztályzatot; inkább a csunyak iránt legyenek elnézők, mert ezek úgy is nehezebben kapnak férjket.

2. A doktor-kisasszony kötelezze magát, hogy mihamar Hymen linczait magára veszi, a praksziszt azonnal abbahagyja.

Ezek a közvetítő-indítvány feltételei és most már csak azt kell megvárniuk, hogy a pápaszemes professzor urak mit szólnak a magyar hölgy e tápraesett indítványához.

Irodalom és művészet.

A Vasárnapi Ujság. nov. 17-iki száma 32 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Az új francia kormány elnöke és külügyminisztere.« (Bourgeois és Berthelot arcképeivel) — Longfellow költeményeiből: »A falusi kovács.«; »Káros székemen.« Angolból Szász Béla. — Regénytár: »Bacsy Jakab. Regényes történet a XVII. századbeli hajdúvilágból. Irta Deli. (Tury Gyula és Dabisa Sándor hercegei rajzaival.) — »Kaukázusi elbeszélések.« Irta Gnyevics P. P. (Képekkel.) — »Ki kopog? Mi kopog?« Madártörténet. Irta B. Büttner Lina. — »Az utolsó lengyel király.« Történelmi rajz. — »A vámházi híd építése.« (Képekkel, Hary Gyula rajz és fényképek után) — »Madagaszkárról.« (III. Ranavalomanjaka madagaszkári királyné arcképeivel.) — »Az angol miniszterelnök palotája.« — »Hadjárat a déli féltekén.« (Szánthay István magyar festőművész levele Madagaszkárból, a harcstéren készített rajzaival.) — »A madagaszkári hadseregek vezetői.« (Duchesne tábornok francia és Ramabatra hóva vezér arcképeivel.) — »Prileszky Tade.« (Arcképpel.) — »Dr. Czako Kálmán.« (Arcképpel.) — »Hunyadi László előadása Prágában.« (Szilágyi Arabella jelmezképeivel.) — »Pálmay Ika.« (Arcképpel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes rovatok — A »Vasárnapi Ujság«

előfizetési ára negyedévre 2 frt. a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb új-ág a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Munkácsy Mihály hazajövetele
Említettük, hogy Wlassics miniszter az egész kormányfólyal egyetértően meg akarja nyerni Munkácsyt, hogy a millenniumra haza jöjjön s itthon megletelepedjék. A miniszter a képzőművészetek főfelügyelője czimével akarja fölruházni a mestert s ezt az állást úgy akarja dotálni, hogy méltó legyen Munkácsyhoz. E napokban a mester magánkörben nyilatkozott az ő hazajöveteléről. A mi pedig új állását illetné, legjobban szeretné, ha a magyar kormány festészeti akadémiát létesítene ilyen intézetet kész örömet átvenne Munkácsy, mint annak igazgatója. Azt is mondta a mester, hogyha a kormány csakugyan megvénne Ecce Homo cz. most készülő nagy képet, akkor ezt a művet itt, Budapesten fejeznék be Munkácsy. Nagy érdeklődéssel várjuk, mint bonyolódik le ez a kettős ügy.

Törvénytörések.

Berecz Ede menedéklevele. Múltan kelthetett élénk feltűnést Berecz Ede váratlan megjelenése, a mikor a Takáts Zoltán-féle tárgyaláson az elnök, a védelem és a nagy közönség vámu'atára a terembe betoppant, hogy megerősítse mindama vádakat, melyeket Antal bátyja újított perében zuditott Takáts Zoltánra. Berecz Antal védője Murányi Elemér dr. előadta, hogy Berecz Ede az 1871. tezik XIV. XV. cikkelye alapján kapott salvus conductust — menedéklevelet. Ez az állítás téves és épen azért élénken foglalkoztatja a jogászvilágot. — Hasonló esetre, mint ez, judikaturánkban nem találunk, mert a jelen esetben a honvédelmi miniszter előterjesztésére a király legfelsőbb haduri jogánál fogva, mint élet és halál ura adott a szökött katonának menedéklevelet, mert mint kitűnő főtűzűből érte-ülünk, csak nagy nehezen volt rávehető, mert nem akart veszedelmes precedenst alkotni. A salvus conductust ugyanis régi hadijog szerint az ellenség katonáinak, diplomaciái megbízottjainak adtak és nem volt rá eset, hogy akár régi német, román, akár az újabb keletű osztrák császárság adott volna hasonlókat a dezertornak. A védőügyvéd által idézett szerződés, mely az osztrák-magyar monarchia és Olaszország között kötöttet, nem menedék levélről, hanem utlevélről tesz említést. A tárgyalást különben ma d. e. 9 órákor folytatták.

Közgazdaság.

Serté-piac (Kőbánya), 1895. nov. 18.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronkint —400 klgon felüli sulyban) 56—57—krig. 2. Óreg közép (páronkint 300—400 klg sulyban) 54—57 krig. 3. Fialtal nehéz (páronkint 320 klgon felüli sulyban) 54—55—krig. 4. Fialtal közép páronkint 251—320 klg. sulyban 54—55—krig. 5. Fialtal könnyű (páronkint 250 klgig terjedő sulyban) —, —krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kgon felüli sulyban) —, —krig. 7. Közép (páronkint 20—280 klg. sulyban) —, —krig. 8. Könnyű (páronkint 220 klgig terjedő sulyban) —, —krig. — III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 200 klgon felüli sulyban) 55—56—krig. 10. Közép (páronkint 220—260 kgr. sulyban) 55—56—krig. 11. Könnyű (páronkint 220 klgig terjedő sulyban) —, —krig. Sertés létszám 1895. évi nov. hó 15. napján volt készletben 2854 db. 1895 év nov. 16-tól nov. 17-ig napján felhajtott 1750 darab. 1895 évi nov. hó 17-ik napján elszállított 499 darab. 1895 évi nov. hó 18-ik napjára maradt készletben 4105 db. A hízott sertés üzlet irányzata: Változatlan.

Értéktelen maláta-kavék. A berlini rendőrfőnök közhírré teszi, hogy a hivatalos vizsgálat szerint a sokat hirdetett Kathreiner-féle maláta-kavé, továbbá a Kneipp-féle és Frank-féle maláta-kavé csukorral bevont mérsékeltetett és gyengén maláta-zott árpa és nyoma sincs benne azoknak az anyagoknak, amelyek a kavéban vannak. Ezek a nálunk Magyaror-

szágon is nagy elterjedtségnek és használatnak örvendő, állítólag erősítő és tápláló »maláta kavék« semmiféle gyógyító hatással nem bírnak, s diétetikai értékük absolute nincs.

CSARNOK.

Tanítási rendszerek a népiskolában.

Irta: Mohi

Ha végiglapozzuk a történelem bölcseségre oktató könyvét, a tanítási rendszereknek több-féle fajtát vagy fokozatát találjuk fel benne, melyek közül első volt a több osztályú iskola egy tanító általi vezetése. azután jött az osztályrendszer és végre a szakember. Meg szoktak különbözteni még negyediket is, t. i. a váltakozó rendszert.

Ez azonban különálló rendszernek nem tekinthető, a mennyiben úgy az osztály- mint a szakrendszer keretébe egyaránt beilleszthető.

A több osztályú rendszer, helyesebben mondva rendszertelenség nyomai a gymnasiumi oktatás körében még a múlt század végén, sőt századunk elején is föltalálhatók. Hozhatnánk fel több példát a vidéki kisebb gymnasiumok történetéből, hogy ezeknek a század elején még csak »igazgató«-ik voltak képesítve a tanításra, míg a többi tanerőt legfeljebb ha esperimentáló theologus növendékek vagy gymnasiumi felsőbb osztályú tanulók képezték; de legyen elég a debreczeni ev. ref. gymnasium vaskos kötetet képező idej értesítőjéből a következő adatot idézne állításunk igazolására. »Ezen időben 1792. a syntactica osztály (ma gym. 4. o.) két éves volt, de még egy praecceptor vezetése alatt.« (110 lap)

A népiskolára való tekintéssel nem szükséges olyan mesze időből keresni adatokat állításunk bebizonyítására, nézzünk csak körül s fájdalommal kell látnunk, hogy ma is igen sok tanító vezet 2—3—4—5—6 osztályt, bár felismerhetjük az élénk igyekezetet, a buzgó törekvést mindenütt, a hol csak az anyagi körülmények megengedek, hogy új tanító állomások létesítése által kevesbitsék az egy tanító keze alá adható osztályok számát.

E buzgó törekvést nemcsak a természetes fejlődés szükségének érzi, de az a tapasztalat is indokoltá teszi, hogy »a modern paedagogia már évtizedekkel ezelőtt le akart, mi nem tudott vagy nem mert leszámolni a dedományok óriási terjedésével s azt az iskolai elevelt összbangzásba nem hozta.«

Egyszerű, de igen józan és világos gondolkodású öreg emberek csudálkozáva látják, hallják és tapasztalják, hogy ők gyermekekükben (tehát nem több, mint félszázaddal ezelőtt) tizedreszet sem tanultak annak, a mit mostanájuk ma tanul s azzal a mondással igyekeznek megnyudatni töprengő lelküket, hogy hiszen ma már többet tud a csirke, a tyúkna. Ezzel nyilván azt akarják kifejtetni, hogy a mostani nemzedék erősebb, fejlettebb, szóval tökéletesebb lelki tehetségeket kapott örökségül, mint elődei. Pedig éppen ellenkezőleg áll a dolog úgy a testi, mint a lelki képességekre nézve. Hasonlítsuk csak össze a régi csendes, nyugodt életmódot a mai kor lázasan igyekvő kenyér után szaladgáló, örökös versenyzéshez szoktatott életmódjával, nézzük meg a hírlapok életuntságról tanuskodó, igen sokszor öngyilkosságot hirdető sorait, akkor aztán kimondhatjuk itéletünket, hogy melyik kor physical, értelmi és kedélyi erői voltak szívósabbak s bírták tovább viselni a létért való küzdelmet? És ma mégis hatványozott mértékben kell a gyermeki agyat megterhelni, mint félszázaddal ezelőtt.

Igenis. A túlterhelés volt egyik oka a váltakozó — és osztályrendszer kifejlesztésének, melyek segítségével a tulságos sok anyagból sokkal többet és jobb eredménnyel lehet feldolgozni, mint a több osztályú rendszer mellett, — s ez hozta létre a legszebb, a legvalódióbb tanítási rendszert, a szakrendszert is. De míg sajnátságos és sajnálatos viszonyánál fogva a népiskola nem az utóbbi rendszert, hanem az előbbieket kénytelen ez idő szerint még cultiválni, a szakrendszer középiskoláinkban virágása fénykorát éli.

Igen sok népiskolai fentartó testület azonban még ma is úgy gondolkozik, hogy nem éppen szükséges egy tanítóra egy osztály vezetését bízni, mert akkor unalmassá válik a tanítás, a tanítónak pedig nincs alkalma rá, hogy egy-egy felsőbb osztályu tanítványa segítségével minél több osztályban és minél több anyagot taníthasson be. Hogy ilyen gondolkodásuak csakugyan vannak, világosan mutatják az orrunk előtt lévő példák, hogy a hol igen könnyen be lehetne hozni az osztály — vagy váltakozó rendszert, ma is több osztály tanításával nyomorognak.

Mielőtt tehát a különböző tanítási rendszereket, előnyös és hátrányos tulajdonságaikkal tárgyalás alá vennők, okvetlenül szükséges, sőt elengedhetetlen kötelesség a több osztályu rendszer hiveinek pár megjegyzésekkel szolgálnunk.

A mi a felsőbb osztályu vagy jobb képzettségű tanítványok segítségét illeti, még ha az csupán a felhagyott lecke kikérdezésében nyilvánul is: az ilyen segítség igénybevételét a leghatározottabban el kell, hogy ítéljük. Csak egyetlenegy szempontból adunk most rá felvilágosítást, nem is szólva arról, hogy a tekintély és fegyelem fentartásának fontos szabályai mennyi sérelmet szenvednek ilyen intézkedés mellett. Gyakorlati nevelők tapasztalatból tudják, hogy a gyermek felelete igen sokszor helyre igazítást, felvilágosítást, sőt magyarázatot kíván, melyek megadását gyermektől nem várhatjuk, de nem is jut eszébe, még ha talán képes lenne is rá.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.94—96.
Uj buza őszre 1896.	7.22—24.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.32—34.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.11—13.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.54—56.

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi márcz.—ápr.-re	7.31—32.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.71.—72.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.46—48.
Tengeri máj.-jun.-ra	4.92—94.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 44. Páros bérlet 44.

Szerdán, 1895. nov. hó 20-án.

Az idegen nő.

Színmű 5 felvonásban. Irtá: Dumas Sándor. Fordította: Feleki Miklós. (Rendező: Hevessy Gábor.)

S Z E M É L Y E K.

De Septmonts Maximin herczeg	Tapoleczay
Mauriceau	Püspöky Imre
Remoniu, orvos	Sándor Emil
Gerard	Klenovits
Clakkson	Hevessy Gábor
Des Haltes Vid	Szathmári
D' Ermelines	Rózsahegy K.
Des Berne Courd	ifj. Németh J.
Calmeron, bankár	Eröss József
De Septmentes Karolin	Cserny B.
Mistrets Clarkson	K. Szerény G.
De Rumières marquise	Kiss Irén
D' Ermelinesné	Bogó I.
Calmeronné	Bajnóczy V.
Szolga a herczegnél	Szabó Sándor
1-ső	Kozma Pál
2-dik szolga Clarksonnénál	Göndör A.
Biztos	Némethy

Történik Párisban az 1—2—4—5-ik felvonás a herczegnénél, a 3-ik Mistrets Clarksonnánál.

488—1895. kb.

Pályázati-hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 1895. év november hó 4-én 94794—IV. c sz. a. kelt magas rendeletével a debreczeni anyakönyvi kerületbe az 1893. IV. tcz. IX. fizetési osztályának első fizetési fokozatába egy anyakönyvvezetői és ugyanezen tcz. X. fizetési osztályának első fizetési fokozatába egy anyakönyvvezető helyettesi állást rendszeresítvén, ezen állásokra az 1894. XXXIII. tcz. 6 §-a értelmében ezennel pályázat hirtettedik.

A pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az 1894. XXXIII. tcz. 8 §-a a., b., c. és d. pontjaiban előirt kellekeket igazoló, valamint netalán egyéb képesítéseket is bizonyító okmányokkal felszerelt kérvényeiket a **f. é. december hó 1-ső napjának d. u. 5 órájáig** Hajdúvárnegye és Debreczen sz. kir. város főispánjához, gf. Dégenfeld Schomberg József ur ó méltóságához nyujt-ák be.

Kellőleg fel nem szerelt avagy később beérkezendő kérvények tekintetében vételni nem fognak.

Kelt Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottságának 1895. év nov. 12-én tartott üléséből.

A főspán helyett:

Simonffy Imre Vértessy István
kir. tan. polgármester. főjegyző.

Uj virágüzlet

főtér, Steinfeld-ház 1901. Debreczenben.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani

Hollandi jáczint, nárcisz, tulipán, Crocús hagymák korai és késői hajtásra

szép szobai növények.

Menyasszonyi, báli és névnapi csokrok, — mell- és f-jdiszeket, virág kosarak, jardiniere, gyász- és ünnep koszorukat

Makart rendezetek

és diszitményeket

készíték izlésesen és jutányos árban bárhova szállítva, gondosan becsomagolva.

Magamat a n. é. közönség jóindulataiba ajánlva vagyok telj. s tisztelettel

Janatka Alajos

élő virágüzlete.

Ifj. Pájer József

ÜVEG-, PORCELLÁN-, LÁMPA- ES KONYHA BERENDEZÉSI NAGY RAKTÁRA DEBRECZENBEN.

→ Üzlethelyiség: FŐPIACZ, KOSSUTH-UTCZA SARKÁN. ←

Van szerencsém egy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az idény beálltával dusan összeállított **lámpa-raktárt** rendeztem be. Tartok raktáron minden jóhírnevű gyártmányu álló- és függő-lámpákat a legjobb égőkkel ellátva, egész gyári áron, ugymint **Ditmár-féle nap kometten baku, dupla és a 30—40 gyertya lángu meteor-égőkkel**, melyeket eladás előtt mind kipróbálva szolgálom.

Tartok raktáron igen finom szövésű **kanócokat, lámpaollókat, lámpaüveg-keféket, petroleum-kannákat**, minden egyes **lámparészeket**.

Ajánlom továbbá gazdagon berendezett raktáramat, u. m.: **ét. tea-, kávé-, moca-mosó-, és üveg-készletet** francia, angol s több hazai kivitelben igen jutányos áron. **Borondorú evőeszközöket, dísz tárgyakat**, úgy **china-esztét** mint **alpacóban, árjegyzék szerint, továbbá: esont- és fanyellő asztali- és dessert-köveket, mosó asztalokat** minden kivitelben.

Szobadisztetéshez nagy választékban szolgálhatok **majolika- és terrakotta-vázákat és korsókat** ugyszinte **faldíszek és szobrokat** minden nagyságban.

Ajánlom továbbá az abaujmegei majolikagyár szépkivitelű áruk bizományi raktárát, a mely gyártmányból dusan el vagyok látva. — Konyha berendezéshez minden ahhoz való kellekekkel a legolcsóbb árak mellett szolgállok.

☀ **Menyasszonyi kelengye bevásárlásnál kamatot engedményezek,** ☀
vidékre csomagolást, látát, nem számítok.

Vidéki megrendeléseknél a csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton törőncendő esetleges kárért felelősséget vállalok.

A nagyérdemű közönség szives bizalmát kérve
maradok kiváló tisztelettel

Ifj. PÁJER JÓZSEF.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjától.

638 - 1895.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. városnál megüresedett közlevéltárnoki állásra, mely állás évi egyezerezszer (1100) forint fizetésből álló javadalmazással van összekötve, pályázat hirdettetik. Felhívtnak az ezen állásra pályázni óhajtok, hogy kellően felszerelt pályázat kérvényeiket hozzám f. é. decz. hó 31-ikének d. u. 5 órájáig annnyival inkább benyujtsák, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Debreczen, 1895. okt. 12-en.

Gr. Dégenfeld József

Ügynökök

a törvényes engedélyezett sorsjegyek részletfizetés melletti eladásra (az 1883. XXXI. t. cz. értelmében) igen kedvező feltételek alatt alkalmaztatnak.

Fővárosi váltó-üzletársaság.

(306.) a Adlor és Fia Budapest.

☞ napernyők és esernyőkben. ☞

HELMAN és HALMÁGYI
női és gyermek felöltők áruháza
DEBRECZEN, Főtér, a főpostával szemben.

Az 1895/6. őszi és téli idényekre megérkeztek a **legújabb** kabátok, gallérok, rádköpenyek, városi és utazó bundák, peluche felöltők és kabátok. Gyermek és leány costume, köpeny és kabátkák.

Ujdonságok SZŐRME árukban, felöltők, ceäpk, sapkák, karmantyuk és garnitúrák.

Ujjonnan berendezett áruházunk megtekintésére ugy a t. vevőinket, mint a n. é. hölgyközönséget tisztelettel meghívjuk.

Toilettek és minden a Confectió szakba vágó czikkek saját műtermünkben a legutolsó divat szerint pontosan s jutányosan eszközöltetnek.

gyermek ruhácskáiban.

Gyári raktár

Különlegességek

Minden külföldi gyártmányt felülmul!*Az Első magyar varrógépgyár*

által előállított

ADRIA varrógép

CSALÁDI és IPARI CÉLOKRA.

Igen előnyös **fizetési** feltételek mellett kapható**Boros Testvérek** női divat kereskedők

egyedüli

főraktárában DEBRECZENBEN, Kossuth-utca 3-ik szám.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben